

Lovforslag nr. L 17. Fremsat den 2. oktober 2002 af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.

(Ændring af bestemmelserne om fratagelse af alkoholbevilling, forbud mod ophold samt straf)

§ 1

I lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., jf. lovekendtgørelse nr. 203 af 31. marts 1998, som ændret ved § 46 i lov nr. 462 af 31. maj 2000 og § 3 i lov nr. 1278 af 20. december 2000 foretages følgende ændringer:

1. § 19, stk. 1-3, affattes således:

»§ 19. En alkoholbevilling kan frakendes eller tilbagekaldes, hvis

- 1) bevillingshaveren har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af vilkår for alkoholbevillingen eller af bestemmelser i loven, eller
- 2) der er særlig grund til at antage, at bevillingshaveren ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde.

Stk. 2. Afgørelse i sager om frakendelse efter stk. 1, nr. 1, træffes af domstolene. Afgørelse i sager om tilbagekaldelse efter stk. 1, nr. 2, træffes af bevillingsmyndigheden efter forslag fra politiet, og afgørelsen kan af bevillingshaveren kræves indbragt for domstolene. Bevillingsmyndighedens afgørelse skal indeholde oplysning

om adgangen til at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor.

Stk. 3. Bevillingshaverens begæring om indbringelse for domstolene skal være modtaget hos bevillingsmyndigheden senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt bevillingshaveren. Bevillingsmyndigheden oversender sagen til den stedlige politimester, der indbringer sagen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 81.«

2. I § 20, stk. 5, ændres »2. pkt.« til: »nr. 2.«.

3. § 31, stk. 2, 1. pkt., affattes således:

»Politiet kan forbyde personer, der søger for tjeneste ved prostitution, eller som i forbindelse med restaurationsbesøg har begået en strafbar handling, at opholde sig som gæster i bestemte virksomheder.«.

4. I § 35, stk. 1, ændres »§ 19, stk. 1«, til: »§ 19, stk. 2, 2. pkt.«.

5. I § 37, stk. 2 og 4, ændres »hæfte« til: »fængsel indtil 4 måneder«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2003.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den gældende lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. trådte i kraft den 1. august 1993, og der er siden foretaget mindre ændringer. Senest er reglerne om gevinstgivende spilleautomater i 2000 udgået af loven i forbindelse med vedtagelse af lov om gevinstgivende spilleautomater.

Forslaget om ændrede regler ved fratagelse af en alkoholbevilling er et led i regeringens handlingsplan »Stop volden« og skal sikre en hurtig og konsekvent opfølgning på bevidste overtrædelser.

På baggrund af en konkret sag har såvel Justitsministeriet som Folketingets Ombudsmand anbefalet, at der foretages en præcisering af restaurationslovens regel om forbud mod ophold, når der er konstateret en strafbar handling i forbindelse med restaurationsbesøg.

2. Lovforslagets indhold

Foreningen af Politimestre i Danmark har i en rapport gjort opmærksom på, at det er overordentligt sjældent, at restauratører får frataget deres alkoholbevilling. Foreningen mener, at det skyldes, at restauratøren kan kræve bevillingsmyndighedens fratagelse af alkoholbevillingen prøvet ved domstolene i den civile retsplejes former. Denne fremgangsmåde har vist sig at være bekostelig og langsommelig. Politiet og bevillingsmyndigheden afstår derfor hyppigt fra at benytte muligheden. Politimesterforeningen foreslår, at prøvelsen ved domstolene i stedet skal ske efter straffetsplejens former, så sagerne indbringes af politi og anklagemyndighed.

Formålet med lovændringen er således først og fremmest at gøre de processuelle fremgangsmåder lettere for bevillingsmyndighederne, når de beslutter sig for at inddrage en restauratørs alkoholbevilling. De foreslåede ændringer af restaurationslovens § 19 vil gøre fratagelsesadgangen mere smidig uden at tilside-sætte de retssikkerhedsmæssige hensyn, som skal iagttages ved en retlighedsfratagelse. Politiet og bevil-

lingsmyndigheden vil med ændringen få et bedre redskab i den daglige administration af restaurationsloven.

Frakendelse af en alkoholbevilling for overtrædelse af vilkår for alkoholbevillingen eller af bestemmelser i loven skal i medfør af forslaget ske ved dom. Under en straffesag om overtrædelse af restaurationsloven kan der således nedlægges påstand om, at alkoholbevillingen skal frakendes. Domstolen tager herefter stilling til både straf og frakendelse og foretager en samlet vurdering heraf. I modsat fald ville en administrativ frakendelse af alkoholbevillingen efter retssagens afslutning få karakter af en ekstrastraf, som ikke havde været tilsigtet af domstolen.

I henhold til straffelovens § 79, stk. 1, 1. pkt. kan en autorisation frakendes ved dom for strafbart forhold, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen. Forslaget til ændring af restaurationslovens § 19 supplerer således straffelovens § 79.

Frakendelsen vedrører ikke restauratørens erhvervs mulighed som sådan, men alene den konkrete alkoholbevilling.

I medfør af lovens § 31, stk. 2, kan politiet forbyde personer, som tidligere i forbindelse med restaurationsbesøg har gjort sig skyldige i strafbare handlinger, at opholde sig som gæst i bestemte restaurationer. Der er i forbindelse med en konkret sag rejst tvivl om, hvorvidt et forbud kan meddeles allerede efter første gang, der er konstateret en strafbar handling i forbindelse med restaurationsbesøg. Justitsministeriet har derfor anmodet om den foreslåede præcisering, efter at Folketingets Ombudsmand har efterlyst en tydeliggørelse.

Med ændringen får politiet klar hjemmel til at meddele forbud mod ophold som gæst i den pågældende restauration allerede første gang, der konstateres en strafbar handling i forbindelse med restaurationsbesøg. Der kan f.eks. være tale om, at politiet konstaterer en overtrædelse af lov om euforiserende stoffer. Der stilles som hidtil ikke krav om, at det strafbare forhold er fastslået ved dom, og et forbud kan således medde-

les, når den pågældende er sigtet for en strafbar handling i forbindelse med restaurationsbesøg. Politiets varetagelse af de samfundsmæssige hensyn i restaurationsloven forudsætter således, at der kan udstedes forbud allerede i forbindelse med det konkrete strafbare forhold. Formålet med præciseringen er derfor alene at fjerne den tvivl, ordlyden af den gældende bestemmelse kan give anledning til.

Endelig udgår hæftestraf af strafbestemmelsen. Folketinget vedtog den 26. maj 2000 forslag til lov om fuldbyrdelse af straf mv., jf. nu lov nr. 432 af 31. maj 2000 (straffuldbyrdelsesloven), hvorved hæftestraf som strafart udgik. Herefter ændres mindstetiden for fængsel til 7 dage. I forbindelse med loven er det forudsat, at allerede gældende straffebestemmelser, der giver mulighed for straf af hæfte, ændres ved førstkommende lejlighed.

3. Høring

Lovforslaget har været i høring hos Advokatrådet, Amtsrådsforeningen, Bager- og Konditormestrene i Danmark, Danmarks Restauranter og Caf er - DRC, Dansk Handel og Service, Danmarks Turistråd, Den Danske Dommerforening, Finansministeriet, Forbrugerrådet, Foreningen af Politimestre i Danmark, Frederiksberg Kommune, Hotel-, Restaurations & Turisterhvervets Arbejdsgiverforening - HORESTA, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Politidirektøren i København, Restaurations Branchens Forbund - RBF, Rigspolitichefen og Rigsrevisionen.

8. Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommune og amter	Kommunerne vil ikke længere have udgifter til førelse af sager om fratagelse	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommune og amter

Formålet med ændringen af § 19, stk. 1-3, er at gøre det lettere for politiet og bevillingsmyndighederne at inddrage en restaurat rs alkoholbevilling ved grove overtrædelser af loven. Kommunalbestyrelsen har efter de gældende regler skullet indbringe fratagelse af en alkoholbevilling for domstolene, hvis restauratøren forlangte en sådan domstolsprøvelse. For kommunen betød dette udgifter til advokat til at føre sagen. Det er imidlertid få sager, som er indbragt for domstolene. N r politiet og anklagemyndigheden overtager sagerne, vil kommunernes udgifter til advokat forsvinde. Antallet af sådanne sager om fratagelse af alkoholbevillinger skønnes ikke at nødvendiggøre tilførsel af yderligere ressourcer til anklagemyndigheden.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget forventes ikke at medføre økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget er ikke blevet vurderet i et test- eller fokuspanel. Lovforslaget påfører ikke restauratørerne ekstra administrative byrder i form af ekstra investeringer eller ekstra personale. Dermed må lovforslagets administrative konsekvenser antages at være beskedne, og en måling i et test- eller fokuspanel vil derfor ikke være hensigtsmæssig.

6. Konsekvenser for miljøet

Lovforslaget forventes ikke at få konsekvenser for miljøet.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

Stk. 1, nr. 1, omhandler de tilfælde, hvor der er gået et strafbart forhold. Det er således en forudsætning, at der verserer en straffesag. Under straffesagen kan der nedlægges påstand om, at alkoholbevillingen skal frakendes. Bestemmelsen finder alene anvendelse under en straffesag, hvor bevillingshaver kendes skyldig i strafbart forhold. Retten tager stilling til både straf og frakendelse, og retten foretager en samlet vurdering heraf. En alkoholbevilling kan ved udstedelsen begrænses og betinges. Overtrædes lovens bestemmelser eller vilkår for alkoholbevillingen groft eller gentagne gange – dvs. to eller flere gange – kan retten frakende alkoholbevillingen. Servering for mindreårige kan være en grov overtrædelse af loven, men det afhænger af en konkret vurdering af overtrædelsens karakter. Ved mindre grove overtrædelser vil politiet normalt have advaret bevillingshaveren, og der vil derfor være tale om gentagne overtrædelser. Som et vilkår for en alkoholbevilling kan være fastsat, at der kun må serveres almindelig øl og ikke spiritus. Det kan være tilfældet i en restauration med et ungt publikum. Gentagne overtrædelser af et sådant vilkår vil også kunne føre til, at der rejses sag for domstolene med påstand om frakendelse af alkoholbevillingen.

Stk. 1, nr. 2, er en ny formulering af bestemmelsen om administrativ tilbagekaldelse af en alkoholbevilling. Efter den gældende bestemmelse vil en alkoholbevilling kunne inddrages, hvis bevillingshaveren gør sig skyldig i grov eller gentagen forsømmelse i virksomheden. Det vil også være tilfældet efter den nye bestemmelse. Som hidtil vil en alkoholbevilling også kunne tilbagekaldes, hvis virksomheden drives på en sådan måde, at drukkenskab, prostitution, uterlighed eller strafbare handlinger derved vil kunne fremmes. Dette ordvalg i den gældende bestemmelse er ikke tidssvarende, og med den nye bestemmelse sker der en modernisering på en sådan måde, at der fortsat kan ske inddragelse af alkoholbevillingen i disse tilfælde, selv om de ikke udtrykkeligt nævnes. Som eksempler på forhold, der efter lovforslagets bestemmelse kan føre til tilbagekaldelse, kan nævnes:

- bevillingshaveren undlader at føre tilstrækkelig adgangskontrol,
- bestyreren eller bevillingshaveren er ikke til stede i virksomheden på de tidspunkter, hvor der er mange og vanskelige gæster,

- bevillingshaveren undlader at tilkalde politiet, når alvorlige lovovertrædelser har fundet sted, f.eks. slagsmål eller voldeligt overfald,
- bevillingshaveren, bestyreren eller personalet er påvirket af alkohol eller euforiserende stoffer i et sådant omfang, at virksomheden ikke kan drives på forsvarlig måde,
- bevillingshaveren benytter ikke-godkendte dørmænd, eller
- grov uorden, f.eks. mangelfuld afrydning af tomme eller knuste glas eller flasker, mangelfuld rengøring m.m.

Hvis der i disse tilfælde også er tale om overtrædelse af lovens bestemmelser eller vilkår for alkoholbevillingen, er det stk. 1, nr. 1, der finder anvendelse.

Det er en betingelse for tilbagekaldelsen, at der er en særlig grund til at antage, at virksomheden ikke drives på forsvarlig vis. Det betyder bl.a., at en restauration gennem en periode skal være drevet på uforsvarlig måde. Ved tilbagekaldelse af en alkoholbevilling må der kræves mere graverende forhold, end der kræves ved nægtelse i forbindelse med ansøgning herom, da der er tale om fratagelse af en erhvervet rettighed, og da en tilbagekaldelse kan have store økonomiske konsekvenser for bevillingshaver.

Da der er tale om administrativ tilbagekaldelse, er der fortsat knyttet domstolsprøvelse til tilbagekaldelsen.

Stk. 2 omhandler to forskellige former for fratagelse af alkoholbevilling.

1. pkt. fastslår, at tilbagekaldelse ikke længere kan ske rent administrativt, hvis der er tale om overtrædelse af vilkår for alkoholbevillingen eller af bestemmelser i loven. Afgørelse heraf træffes af domstolene.

2. og 3. pkt. vedrører behandlingen af de sager, hvor administrativ tilbagekaldelse kan ske. Når der sker administrativ tilbagekaldelse, kan bevillingshaveren forlange forholdet indbragt for domstolene.

Bestemmelsen i stk. 3, 2. pkt. er en ændring i forhold til den gældende bestemmelse om domstolsprøvelse af afgørelser om tilbagekaldelse af en alkoholbevilling. Bevillingshaveren kan som hidtil forlange tilbagekaldelsen indbragt for domstolene. Efter forslaget skal sagen imidlertid behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 81 vedrørende strafferetsplejen. Heraf følger først og fremmest, at sagen indbringes af anklagemyndigheden.

Når bevillingshaveren ønsker en tilbagekaldelse indbragt for domstolene, skal bevillingshaveren rette henvendelse til bevillingsmyndigheden. Denne sender sagen videre til den stedlige politimester, der indbringer sagen for retten.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring er en konsekvens af ændringerne i forslaget § 1, nr. 1. Politiets mulighed for at forbyde driften af en kantine følger den almindelige tilbagetagelsesregel, som er den foreslåede bestemmelse i lovens § 19, stk. 1, nr. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Til nr. 3

Med ændringen præciseres bestemmelsens anvendelsesområde, således at det er klart, at et forbud efter § 31, stk. 2, kan meddeles første gang, der konstateres en strafbar handling i forbindelse med restaurationsbesøg, hvis et forbud i øvrigt skønnes nødvendigt. I konkrete tilfælde har der vist sig at være behov herfor. Forbuddet kan gives på restauratørens begæring, men også på politiets eget initiativ. Forbuddet retter sig umiddelbart mod den, der har begået den strafbare handling. Imidlertid har restauratøren en pligt til at medvirke til forbudets efterlevelse i det omfang, restauratøren kan identificere den pågældende og er bekendt med, at et forbud er meddelt. Som hidtil kan po-

litiet også direkte forbyde den pågældende restauratør at modtage den af bestemmelsen omfattet personkreds som gæster.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring er en konsekvens af ændringerne i lovforslagets § 1, nr. 1. Bestemmelsen omhandler de afgørelser, som er truffet af politiet – i København af kommunalbestyrelsen – og som ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Det gælder således den afgørelse, der ligger i politiets forslag til bevillingsmyndigheden om at tilbagekalde en alkoholbevilling.

Til nr. 5

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at hæftestrafpen som strafart er afskaffet den 1. juli 2000 i medfør af straffuldbyrdsloven.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. juli 2003.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 19. Har en bevillingshaver gjort sig skyldig i grov eller oftere gentagen forsømmelse i virksomheden, kan bevillingsmyndigheden efter forslag fra politiet inddrage bevillingen. Det samme gælder, hvis virksomheden drives på en sådan måde, at drukkenskab, prostitution, uterlighed eller strafbare handlinger derved vil kunne fremmes, og politiet tidligere har advaret bevillingshaveren.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1 kan af bevillingshaveren kræves indbragt for domstolene. Afgørelsen skal indeholde oplysning om adgangen hertil og om fristen herfor.

Stk. 3. Begæring efter stk. 2 skal være modtaget hos bevillingsmyndigheden senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Bevillingsmyndigheden anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Lovforslaget

§ 1

I lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 203 af 31. marts 1998 som ændret ved lov nr. 462 af 31. maj 2000 § 46, der senere er ændret ved lov nr. 1278 af 20. december 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 19, stk. 1-3, affattes således:

»§ 19. En alkoholbevilling kan frakendes eller tilbagekaldes, hvis

- 1) bevillingshaveren har gjort sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af vilkår for alkoholbevillingen eller af bestemmelser i loven, eller
- 2) der er særlig grund til at antage, at bevillingshaveren ikke vil drive virksomheden på forsvarlig måde.

Stk. 2. Afgørelse i sager om frakendelse efter stk. 1, nr. 1, træffes af domstolene. Afgørelse i sager om tilbagekaldelse efter stk. 1, nr. 2, træffes af bevillingsmyndigheden efter forslag fra politiet, og afgørelsen kan af bevillingshaveren kræves indbragt for domstolene. Bevillingsmyndighedens afgørelse skal indeholde oplysning om adgangen til at begære domstolsprøvelse og om fristen herfor.

Stk. 3. Bevillingshaverens begæring om indbringelse for domstolene skal være modtaget hos bevillingsmyndigheden senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt bevillingshaveren. Bevillingsmyndigheden oversender sagen til den stedlige politimester, der indbringer sagen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 81.«

*Gældende formulering***§ 20**

Stk. 5. Politiet kan forbyde driften af en kantine, hvis reglerne for kantinevirksomhed tilside-sættes eller kantinen drives på en måde som nævnt i § 19, stk. 1, 2. pkt.

§ 31

Stk. 2. Politiet kan forbyde personer, der søger fortjeneste ved prostitution, eller som tidligere i forbindelse med restaurationsbesøg har gjort sig skyldige i strafbare handlinger, at opholde sig som gæster i bestemte virksomheder.

§ 35. Afgørelser truffet af politimesteren, i København af politidirektøren eller kommunalbestyrelsen, i medfør af nedenstående bestemmelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed: § 7, stk. 2, 4 og stk. 5, 3. pkt., § 8, stk. 5, § 10, stk. 4, 1. pkt., § 17, stk. 2, § 19, stk. 1, § 23, stk. 3, § 24, stk. 3, § 27, stk. 2, § 28, stk. 3, 4, 6, 7 og 8, og § 32, stk. 3.

§ 37

Stk. 2. Under skærpende omstændigheder eller i gentagelsestilfælde kan straffen efter stk. 1 stige til hæfte.

Stk. 4. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde eller hæfte for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne. Det samme gælder for overtrædelse af forbud givet i medfør af forskrifterne.

Lovforslaget

2. I § 20, *stk. 5*, ændres »2. pkt.« til: »nr. 2.«.

3. § 31, *stk. 2, 1. pkt.*, affattes således:

»Politiet kan forbyde personer, der søger fortjeneste ved prostitution, eller som i forbindelse med restaurationsbesøg har begået en strafbar handling, at opholde sig som gæster i bestemte virksomheder.«.

4. I § 35, *stk. 1*, ændres »§ 19, stk. 1«, til: »§ 19, stk. 2, 2. pkt.«.

5. I § 37, *stk. 2 og 4*, ændres »hæfte« til: »fængsel indtil 4 måneder«.

Til lovforslag nr. L 17, Skriftlig fremsættelse (2. oktober 2002)

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v.

(Lovforslag nr. L 17).

Lovforslaget indeholder mindre justeringer i nogle af lovens bestemmelser.

Det er i dag overordentligt sjældent, at bevillingsmyndighederne benytter deres mulighed for at tilbagekalde restauratørers alkoholbevilling, hvilket Foreningen af Politimestre i Danmark har gjort opmærksom på. Foreningen mener, at det skyldes, at restauratøren kan kræve bevillingsmyndighedens tilbagekaldelse af alkoholbevillingen prøvet ved domstolene i den civile retsplejes former. Denne fremgangsmåde er bekostelig og langsommelig, og politiet samt bevillingsmyndigheden afstår derfor hyppigt fra at benytte muligheden. Politimesterforeningen har foreslået, at prøvelsen ved domstolene i stedet skal ske efter strafferetsplejens former, så sagerne indbringes af politi og anklagemyndighed. Med lovforslaget følges Politimesterforeningens forslag. Lovforslaget vil lette fremgangsmåden og derved give bevillingsmyndigheden et bedre

og mere effektivt redskab i den daglige administration af loven.

Forslaget om ændrede regler ved tilbagekaldelse af en alkoholbevilling er et led i regeringens handlingsplan "Stop volden" og skal sikre en hurtig og konsekvens opfølgning på bevidste overtrædelser.

Samtidig benyttes lejligheden til at foretage en præcisering af bestemmelsen om forbud mod ophold i en restauration. Der er i forbindelse med en konkret sag rejst tvivl om, hvorvidt et forbud kan meddeles allerede efter første gang, der er konstateret en strafbar handling i forbindelse med restaurationsbesøg. Justitsministeriet har derfor anmodet om denne præcisering, efter at Folketingets Ombudsmand har efterlyst en tydeliggørelse.

Den gældende restaurationslov indeholder mulighed for at idømme hæftestraf. Hæftestraf som strafart er imidlertid udgået, idet hæftestrafen som strafart blev afskaffet den 1. juli 2000 i medfør af straffuldbyrdelsesloven. Restaurationsloven foreslås ændres i overensstemmelse hermed.

Med disse bemærkninger, og idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne til dette, skal jeg anbefale forslaget til det Høje Tings velvillige behandling.